

Tweede brief van Clement uit Rome¹

Hoofdstuk 1.

(H) Alles wat wij hebben, hebben wij van Hem ontvangen

1. Broers, het past ons om dezelfde mening over Jezus Christus te hebben als over God, (namelijk) als de Rechter over levenden en doden.
2. Het past ons om niet minachtend te denken over onze redding. Want als we minachtend met Hem omgaan, dan verwachten we ook minachting te ontvangen. Zij die hier met minachting over nadenken zondigen. Dan beseffen wij niet waar vanuit, door Wie en met welke bestemming wij geroepen zijn en hoeveel dingen Jezus Christus te verduren heeft gekregen omwille van ons.
3. Wat zullen wij Hem dan teruggeven? Welke vrucht is vergelijkbaar met wat Hij aan ons gegeven heeft? Hoeveel dingen die ons helpen om heilig te worden heeft Hij ons niet gegeven?
4. Hij heeft ons verlicht en tot ons gesproken, zoals een vader tegen zijn zonen. Hij heeft ons gered toen we verloren gingen.
5. Hoe zullen wij Hem dan genoeg kunnen prijzen? Hoeveel moeten wij terugbetalen voor de dingen die wij ontvangen hebben?²
6. Wij die verminkt waren in ons begrip, die takken en stenen aanbaden. Goud, zilver en brons, het werk van mensenhanden. Ons hele leven bestond uit niets anders dan de dood. Terwijl we zo omgeven waren door de duisternis en ons zicht door dikke mist beperkt was, hebben wij, door Zijn wil, de wolk waarin we vastzaten achter ons gelaten.³
7. Want Hij is barmhartig voor ons geweest en heeft ons genadig gered. Wetende van de vele fouten waarin wij verstrengeld zaten, de vernietiging waaraan wij blootgesteld waren en dat wij geen hoop op redding hadden, behalve die komt van Hem.
8. Want toen wij nergens waren riep Hij ons en van niets wilde Hij dat wij iets werden.

Hoofdstuk 2.

(H) Jezus is gekomen om de volken die zonder God zondigen en verloren gaan te redden

1. *Verheug u, onvruchtbare die niet gebaart heeft. Juich het uit u die geen weeën gekend heeft, want de kinderen van de verstotene zijn talrijker dan de kinderen van zij die een man heeft.*⁴ Met Zijn uitspraak: *Verheug u onvruchtbare die niet gebaart heeft,* sprak Hij over ons, want onze kerk was onvruchtbaar voordat er kinderen aan haar gegeven werden.
2. En met wat Hij zei: *Juich het uit u die geen weeën gekend heeft,* bedoelt Hij dat wij niet zoals vrouwen die weeën hebben vermoeid moeten raken, maar eenvoudig onze gebeden tot God moeten richten.
3. Dan over wat Hij zei: *Want de kinderen van de verstotene zijn talrijker dan de kinderen van zij die een man heeft.* Hij zei dit omdat onze mensen door God verlaten leken. Maar nu, nadat wij tot geloof gekomen zijn, zijn wij talrijker geworden dan degenen die God leken te hebben.
4. Een ander Schriftwoord zegt: *Ik ben niet gekomen om rechtvaardigen te roepen, maar zondaars.*⁵
5. Daarmee bedoelt Hij dat het goed is om degenen die verloren gaan te redden.
6. Want dit is inderdaad een groot en wonderlijk werk, om niet dat wat staat te redden, maar dat wat valt.
7. Daarom wilde Christus die zaken redden die verloren gingen, en Hij heeft velen gered door naar ons toe te komen en ons te roepen die al ten onder gingen.

Hoofdstuk 3.

(G) Eer God met woord, hart, verstand en getuigende daad

1. Nu wij zien hoe groot de genade is die Hij ons bewezen heeft, vooral omdat wij die leven niet moeten offeren aan dode goden, of hen moeten aanbidden, maar door, door Hem, de Waarachtige Vader te leren kennen. Waardoor zullen wij anders tonen dat wij Hem kennen dan door niet te verloochenen dat wij Hem (Jezus) kennen door wie wij Hem (God) hebben leren kennen?
2. Ja, want Hijzelf zegt: *Hij die van mij getuigt, van hem zal ik tegenover Mijn Vader getuigen.*⁶
3. Dit is onze beloning als wij Hem belijden door Wie wij gered zijn.
4. Maar hoe kunnen wij Hem dan belijden? Als wij dat doen wat Hij gezegd heeft en niet ongehoorzaam zijn aan Zijn geboden. Als wij Hem niet alleen met de mond belijden, maar met ons hele hart en met ons hele verstand.⁷
5. Want Hij zegt in Jesaja: *Dit volk eert mij met hun lippen, maar hun hart is verre van mij.*⁸

Hoofdstuk 4.

1. Laten wij Hem dus niet alleen Heer noemen, want dat zal ons niet redden.
2. Want Hij zei: *Niet iedereen die Heer tegen mij zegt zal gered worden, maar hij die rechtvaardig handelt.*⁹
3. Laten wij dus van Hem getuigen door onze daden, door elkaar lief te hebben, door geen overspel te plegen of kwaad over elkaar te spreken. Door niet jaloers te zijn maar beheerst, vergevingsgezind, vriendelijk. Wij moeten begrip opbrengen voor elkaar en niet hebzuchtig zijn. Laten wij Hem door dit soort werk belijden en niet door het tegenovergestelde.
4. *Wij moeten geen angst hebben voor mensen maar voor God.*¹⁰
5. Daarom, als u deze dingen doet zegt de Heer: *Hoewel u zich samen verzameld hebt aan mijn voeten maar u niet houdt aan mijn geboden, daarom zal ik u wegwerpen en tegen u zeggen. Ga weg van mij, ik weet niet wie u bent, u die onrechtvaardig handelt.*¹¹

Hoofdstuk 5.

(G) Wandel als schapen onder de wolven, heilig en rechtvaardig

1. Laten wij daarom broers onze wandel in deze huidige wereld verlaten en de wil doen van Hem die ons geroepen heeft. Laten wij niet bang zijn om deze wereld te verlaten.
2. Want de Heer zegt: *U zult als lammetjes tussen de wolven zijn.*¹²
3. Maar Petrus antwoordde en zei tegen Hem: *Wat als de wolven de lammetjes verscheuren?*¹³
4. Jezus antwoordde Petrus: *De lammetjes hoeven niet bang te zijn voor de wolven als ze gedood zijn. Ook u, wees niet bang voor degenen die doden en niet in staat zijn om u iets aan te doen, maar vrees Hem Die na uw dood de macht heeft over de ziel en het lichaam, om deze in het vuur van de hel te werpen.*¹⁴
5. Neem in overweging broers, dat uw verblijf in deze wereld maar kort is en van voorbijgaande aard. Maar de belofte van Christus is groots en wonderbaar, namelijk het Koninkrijk dat komt en het eeuwige leven.
6. Wat kunnen wij dan doen om dit te verkrijgen behalve dan om heilig en rechtvaardig te wandelen, de wereldse zaken niet te begeren en ze als vreemd voor ons te beschouwen.
7. Als wij begeren om deze zaken te bezitten, dan dwalen wij van het rechte pad af.

Hoofdstuk 6.

(H) Niemand kan twee meesters dienen

1. Maar de Heer zegt: *'Geen dienaar kan twee meesters dienen.'*¹⁵ Als wij ernaar verlangen om God en de mammon te dienen, dan levert dat ons niets op.
2. *'Want welk voordeel levert het op als een mens de hele wereld wint, maar schade lijdt aan zijn ziel?'*¹⁶
3. Deze eeuw en de komende zijn twee vijanden.¹⁷
4. De een spreekt van overspel en verontreiniging, over hebzucht en bedrog, maar de andere neemt afscheid van deze zaken.
5. Wij kunnen daarom niet beiden te vriend houden maar moeten vaarwel zeggen tegen de één en met ander in zee gaan.
6. Laten wij bedenken dat het beter is om de zaken die hier zijn te haten, want ze zijn verachtelijk, duren kort en zijn van voorbijgaande aard. Laten we houden van de zaken die daar zijn, want die zijn goed en onvergankelijk.
7. Want als wij de wil van Christus doen, zullen wij rust vinden, maar zo niet, dan kan niets ons bevrijden van de eeuwige straf, wanneer wij Zijn geboden ongehoorzaam zijn.
8. De schrift zegt ook in Ezechiël: *'Al zouden, Noach, Job en Daniël opstaan, dan zullen zij vanwege hun gerechtigheid hun eigen kinderen niet kunnen bevrijden.'*¹⁸
9. Als zelfs rechtvaardige mannen zoals zij hun kinderen niet door hun daden kunnen redden, met welk vertrouwen zullen wij, als wij onze doop niet zuiver en onvervuld bewaren, het koninkrijk van God dan binnen gaan? Wie zal onze advocaat zijn wanneer wij zonder heilige en rechtvaardige werken bevonden worden?

Hoofdstuk 7.

(G) Train om samen de wedstrijd voor de eeuwigheid te winnen.

1. Laten wij daarom de strijd aangaan, broers, want de wedstrijd staat voor de deur. Wij weten dat velen meedoen met vergankelijke wedstrijden, maar niet iedereen ontvangt de kroon, alleen zij die hard getraind hebben en de strijd gewonnen hebben.
2. Laten wij daarom strijden zodat wij allemaal gekroond worden.
3. Laten wij daarom het rechte spoor volgen van de onvergankelijke wedstrijd. Laten wij met velen gaan en zo strijden dat velen gekroond zullen worden en als wij niet allemaal de kroon kunnen behalen, laten wij dan in ieder geval hoog eindigen.
4. Wij weten dat degenen die in een vergankelijke wedstrijd de strijd aangaan, gemarteld worden als zij vals spelen. Daarna worden zij uitgesloten van de race en weggestuurd.
5. Wat denkt u? Wat zal er gebeuren met hem die vals gespeeld heeft in de onvergankelijke wedstrijd?
6. Want over hen die het zegel gebroken hebben zegt Hij: *'Hun worm zal niet sterven en het vuur zal niet doven en zij zullen een schouwspel zijn voor alle vlees.'*¹⁹

Hoofdstuk 8.

(G) In deze wereld zijn wij als klei in de hand van de pottenbakker

1. Laten wij daarom tot berouw komen terwijl wij nog op aarde zijn, want wij zijn klei in de hand van de pottenbakker.²⁰
2. Want zo gaat het ook bij de pottenbakker, wanneer hij een pot maakt die onder zijn handen mislukt, dan vormt hij haar opnieuw. Maar als de pot eenmaal in de vurige oven is geweest, zal hij haar niet langer kneden. Laten wij daarom, zolang wij in deze wereld leven, met ons hele hart berouw tonen voor het kwaad dat wij in ons lichaam verricht hebben, dan kunnen wij door de Heer gered worden omdat er nog tijd is voor berouw.
3. Want als wij de wereld verlaten hebben, kunnen wij geen belijdenis of spijt-betuiging meer afleggen.

4. Daarom broers, als wij de wil van de Vader gedaan hebben, ons lichaam zuiver bewaard hebben en ons gehouden hebben aan de geboden van de Heer, dan zullen wij het eeuwige leven ontvangen.

5. Want de Heer zegt in het evangelie: *'Als u zich niet houdt aan iets kleins, wie zal u dan iets groots geven? Want ik zeg u dat hij die trouw is in iets kleins, ook in veel trouw is.'*²¹

6. Dit bedoelde Hij ermee: *'Houd uw lichaam zuiver en verbreek het zegel niet,'* dan zullen wij het leven ontvangen.

Hoofdstuk 9.

(P) Eer God met uw lichaam dat geoordeeld zal worden

1. Laat niemand van u zeggen dat dit lichaam niet geoordeeld zal worden en dat de doden niet zullen opstaan.
2. Begrijp goed, hoe bent u gered en hoe bent u hersteld van uw blindheid als u niet in dit lichaam zou zijn?
3. Daarom moeten wij ons lichaam bewaren als de tempel van God.
4. Want zoals u ook geroepen bent in dit lichaam, zo zult u ook weer verschijnen in dit lichaam.
5. Als Christus de Heer Die ons gered heeft, hoewel Hij eerst geest was, vlees geworden is en ons in die staat geroepen heeft, dan zullen ook wij in dit lichaam de beloning ontvangen.
6. Laten wij daarom van elkaar houden zodat wij allemaal het koninkrijk van God binnen zullen gaan.
7. Zolang het mogelijk is om genezen te worden, laten wij ons dan overgeven aan God Die ons geneest en Hem daarmee belonen.
8. Welke beloning? Berouw vanuit een oprecht hart.
9. Want Hij weet alles vooruit en wat in ons hart is.
10. Laten wij Hem dan voor eeuwig prijzen, niet alleen met onze lippen, maar ook vanuit ons hart, zodat Hij ons als zonen mag aannemen.
11. Want de Heer zij ook: *'Degenen die de wil van mijn Vader doen zijn mijn broers.'*²²

Hoofdstuk 10.

(P) Het plezier van deze wereld levert een geweldig zware straf op

1. Laten wij daarom doen wat de Vader Die ons geroepen heeft wil, opdat wij zullen leven. Laten wij liever deugdzaamheid najagen en afstand doen van ieder kwaad dat tot zonde leidt. Laten wij wegvluichten van de goddeloosheid zodat het kwaad ons niet kan overmeesteren.
2. Want als wij vastbesloten zijn om goed te doen, zal vrede ons deel zijn.
3. Aan de andere kant kiezen zij die voor mensen bevreesd zijn liever de pleziertjes van nu dan de beloften van de toekomst.
4. Want zij gaan eraan voorbij welke grote martelingen de pleziertjes van deze wereld tot gevolg hebben en welk een vreugde de beloften van de toekomst.
5. Als zij deze zaken alleen deden, zou het nog te accepteren zijn, maar zij leren dit kwade ook aan onschuldige zielen, zonder te weten dat zij hiermee hun veroordeling verdubbelen voor zowel zichzelf als voor degenen die naar hen luisteren.

Hoofdstuk 11.

(G) Wees geen twijfelaar maar geloof in Gods beloften

1. Laten wij daarom God met een zuiver hart dienen, dan zullen wij rechtvaardig zijn. Maar als wij Hem niet dienen, omdat wij Gods belofte niet geloven, dan zijn wij armzalig.
2. Want het profetisch woord zegt ook: *'Armzalig zijn de twijfelaars, die in hun hart twijfelen en zeggen: 'Deze zaken hoorden wij al in de dagen van onze vaders, dag aan dag hebben wij erop gewacht maar niets ervan gezien.'*²³

3. *'Dwazen! Vergelijk uzelf met een boom, neem een wijnstok. Eerst laat het zijn bladeren vallen, daarna groeit een loot uit, hierna een zure bes en een volrijpe druif.'*²⁴
4. *'Zo heeft mijn volk ook moeite en lijden doorstaan, maar achteraf zullen zij de goede zaken ontvangen.'*²⁵
5. Laten wij daarom broers, niet twijfelen maar vanuit hoop geduld oefenen, dan zullen wij onze beloning ook ontvangen.
6. Want Hij Die ieder mens beloofd heeft dat hij loon naar werken zal ontvangen,²⁶ is trouw.
7. Als wij dan rechtvaardig gehandeld hebben in de ogen van God, dan zullen wij Zijn koninkrijk binnengaan en de beloning ontvangen, wat geen oor heeft gehoord en geen oog heeft gezien of in een mensenhart is opgekomen.²⁷

Hoofdstuk 12.

(P) Het koninkrijk van God komt als mannen en vrouwen innerlijk één zijn en het uiterlijk geen verschil maakt

1. Laten wij daardoor vanuit liefde en rechtvaardigheid, ieder uur het koninkrijk van God verwachten, want we weten niet welke dag Hij komt.
2. Want de Heer zelf, toen Hem gevraagd werd wanneer Zijn koninkrijk zou komen, zei: *Als de twee één zullen zijn, de buitenkant als de binnenkant en de man zowel als de vrouw niet als man of vrouw te onderscheiden is.*
3. De twee zijn één als wij eerlijk naar elkaar toe zijn en twee lichamen oprecht één van ziel zullen zijn.
4. Met *'de buitenkant als de binnenkant'* bedoelt Hij dit; met de binnenkant bedoelt Hij de ziel en met de buitenkant het lichaam. Daarom zal het lichaam zich op dezelfde manier tonen als dat uw ziel zich laat zien door goede werken.
5. En met *de man zowel als de vrouw niet als man of vrouw te onderscheiden is*, bedoelt Hij dit: dat, wanneer een broer een zus ziet, hij niet over haar denkt als over een vrouw en dat wanneer een zus een broer ziet zij op geen enkele manier over hem als man nadenkt.
6. Als u deze dingen in praktijk brengt, zegt Hij, zal het koninkrijk van mijn Vader komen.

Hoofdstuk 13.

(G) Breng het profetisch woord en handel ernaar

1. Laten wij daarom onmiddellijk berouw tonen. Laten wij ons simpelweg keren tot het goede, want wij zijn belast met veel dwaasheden en ongerechtigheden. Laten wij onze oude zonden uitwissen en laten wij geen mensenbehagers zijn. Laten wij er niet naar verlangen om alleen elkaar te behagen, maar ook, door onze rechtvaardigheid, degenen die dit missen, zodat de Naam vanwege ons niet gelasterd wordt.
2. Want de Heer zegt: *'Mijn Naam wordt onder de heidenen voortdurend gelasterd.'*²⁸ En: *'Waarom wordt mijn Naam gelasterd, waardoor wordt hij gelasterd? Omdat u niet doet wat ik van u vraag.'*²⁹
3. Want als de heidenen door onze monden de profetieën van God horen, verbazen zij zich over hun uitzonderlijk hoge waarde. Maar als zij zien dat onze woorden niet overeen komen met wat wij doen, dan gaan zij direct over tot godslastering en zeggen ze dat het verzinsels zijn en misleiding is.
4. Want als zij van ons horen dat God gezegd heeft: *'Er is niets bijzonders aan als u degenen liefheeft die van u houden, maar het komt u ten goede wanneer u van uw vijanden houdt en van hen die u haten.'*³⁰ Als zij dit horen verbazen zij zich over de overvloed aan goedheid. Maar als zij zien dat wij niet houden van degenen die ons haten en zelfs niet van degenen die van ons houden, lachen zij ons in ons gezicht uit en wordt de Naam gelasterd.

Hoofdstuk 14.

(G) De man is de Christus en de vrouw is de Kerk

1. Dus broers, als wij de wil van de Vader doen, dan zijn wij als de eerste kerk, die geestelijk is en geschapen is voordat de zon en maan dat waren. Maar als wij de wil van de Heer niet doen, beantwoorden wij aan het Schriftwoord dat zegt: *'Mijn huis is tot een rovershol verworpen.'*³¹ Laten wij er dus liever voor kiezen om tot de Levende Kerk te behoren, dan zullen wij gered worden.
2. Ik denk niet dat u er onwetend over bent dat de Levende Kerk *het lichaam van Christus*³² is. Want de schrift zegt: *God maakte de mens, mannelijk en vrouwelijk.*³³ De man is Christus en de vrouw is de Kerk. De boeken en de apostelen verklaren duidelijk dat de Kerk nu niet voor de eerste keer bestaat, maar er al is vanaf het begin. Want zij was geestelijk, net als dat onze Jezus geestelijk was, maar deze was in de laatste dagen geopenbaard om ons te redden.

(G) Het lichaam is een kopie van de geest die erin verblijft

3. Nu is de Kerk, die geestelijk is, openbaar gekomen in het Lichaam van Christus. Zo laat het ons zien dat wanneer iemand van ons haar in zijn lichaam bewaart en haar niet verontreinigt, hij haar opnieuw zal ontvangen door de Heilige Geest. Want dit lichaam is de tegenhanger en de kopie van de Geest. Niemand kan daarom, als hij de kopie vervuult heeft, het origineel ten deel vallen. Hiermee bedoelt Hij dit, broers: *'Bewaar uw lichaam, zodat u ook deel kunt hebben aan de Geest.'*³⁴
4. Maar als wij zeggen dat het vlees de Kerk is en de Geest Christus, dan zal hij die het lichaam beschadigd ook de Kerk beschadigen. Zo iemand zal dus ook geen deel hebben aan de Geest, Christus dus.
5. Dit lichaam is in staat om zo'n prachtig en onsterfelijk leven te ontvangen, als zij één is met de Heilige Geest. Niemand kan vertellen of uitleggen wat de Heer heeft bereid voor Zijn uitgekozenen.

Hoofdstuk 15.

(G) Beheers uzelf en leer het anderen, dan worden beide gered

1. Nu denk ik dat ik u geen klein advies over zelfbeheersing gegeven heb. Iedereen die haar in acht neemt zal er geen spijt van krijgen, maar zowel zichzelf, als mijzelf die geadviseerd heeft, redden. Want het is geen kleine dienst om een dwalende en verloren ziel om te doen keren naar zijn redding.
2. Het is als een rechtmatige vergelding waarmee wij in staat zijn om God, Die ons geschapen heeft, terug te betalen, wanneer hij die spreekt en luistert zowel spreekt als luistert vanuit geloof en liefde.
3. Laten wij dus blijven bij de zaken waarin wij heilig en rechtvaardig geloofd hebben en God met vertrouwen blijven bevragen, Die gezegd heeft: *'Terwijl u nog spreekt zal ik zeggen: Zie hier ben ik.'*³⁵
4. Want dit woord is het bewijs van een grote belofte. Want de Heer zegt van zichzelf dat Hij meer klaarstaat om te geven dan degene die vraagt.
5. Nu wij zien dat wij deel hebben aan zoveel goedheid, laten wij elkaar het bezit van zoveel goeds dan ook niet misgunnen. Want in verhouding tot het plezier dat deze woorden geeft voor degenen die ze zullen praktiseren, zo groot zal ook de veroordeling zijn voor hen die er ongehoorzaam aan zijn.

Hoofdstuk 16.

(G) Bid, vast, maar geef vooral aalmoezen

1. Laten wij ons daarom broers, omdat wij ruim de gelegenheid krijgen om berouw te tonen en nog tijd hebben, keren naar God Die ons geroepen heeft, omdat wij nog altijd Iemand hebben die ons ontvangen wil.

2. Want als wij afscheid nemen van alle luxueuze uitpattingen die in de wereld zijn en met onze ziel de slechte neigingen overwinnen, dan zullen wij deel hebben aan de genade van Jezus.
3. Want u weet dat de dag van het oordeel al dichtbij is, zoals een oven waardoor de machten van de hemel zullen smelten,³⁶ samen met de hele aarde zoals lood in het vuur smelt, dan zullen de daden die verborgen en openlijk door de mensen gepleegd zijn openbaar worden.
4. Het geven van aalmoezen is daarom iets goeds, zelfs als teken van berouw voor uw zonden. Vasten is beter dan bidden, maar het geven van aalmoezen beter dan beide. Liefde bedekt een menigte aan zonden,³⁷ maar gebed uit een goed geweten redt van de dood.³⁸ Gezegend de mens die hier vol van is omdat het geven van aalmoezen de last van de zonde verlicht.

Hoofdstuk 17.

(G) Kom bij elkaar ter bemoediging om te doen wat de Heer gebiedt.

1. Laten wij daarom met heel ons hart berouw tonen, zodat niemand van ons onderweg omkomt. Want als ons geboden is dat wij er ons werk van maken om mensen weg te trekken van hun afgoden en hen te leren, hoeveel te meer zal een ziel die God al kent dan niet om mogen komen?
2. Laten wij elkaar daarom helpen door de zwakken op te bouwen in het goede, zo zullen wij allemaal gered worden en laten wij elkaar bekeren en vermanen.
3. Dat betekent ook dat wij hier niet alleen gehoor aan geven als wij vermaand worden door de oudsten, maar ook als wij thuis zijn. Laten wij de geboden van de Heer steeds in gedachten houden en niet nodeloos lijden door weggetrokken te worden door onze wereldse begeerten. Laten wij ons inzetten om te groeien in de geboden van de Heer door regelmatig bij elkaar te komen, dan kunnen wij die eensgezind zijn ons leven lang samen optrekken.

(P) De Heer zal alle naties bij elkaar verzamelen, voor de gehoorzamen is er hoop

4. Want de Heer zei: *'Ik ben gekomen om alle naties, stammen en talen samen te brengen.'*³⁹ Hiermee spreekt Hij over de dag van Zijn verschijning, als Hij zal komen om ons te redden, ieder mens in overeenstemming met wat hij gedaan heeft.
5. Dan zullen de ongelovigen Zijn glorie en heerlijkheid zien.⁴⁰ Zij zullen verbaasd staan als zij zien dat het koninkrijk van de wereld aan Jezus in handen wordt gegeven en zeggen: 'Wee ons, want U bestaat en wij wisten het niet en geloofden het niet. Wij hebben de oudsten niet gehoorzaamd toen zij ons spraken over de redding.' Hun worm zal niet sterven en hun vuur niet uitdoven en zij zullen een schouwspel zijn voor alle vlees.⁴¹
6. Hier spreekt Hij over de grote dag van het oordeel wanneer de mensen degenen zullen zien die goddeloos onder ons geleefd hebben en die verkeerd met de geboden van Jezus Christus zijn omgegaan.
7. Maar de rechtvaardigen hebben goed gedaan, de testen doorstaan en de uitpattingen van de ziel gehaat, wanneer zij ervan getuigden dat degenen die afgedwaald zijn en Jezus verloochend hebben in woord of daad, in onuitblusbaar vuur gestraft zullen worden, met verschrikkelijke straffen. Dan zullen zij hun God aanbidden door te zeggen: 'Voor iedereen die God met zijn hele hart gediend heeft is er hoop.'

Hoofdstuk 18.

(H) Ook Clement vreest het komende oordeel

1. Laten wij daarom ook gevonden worden onder degenen die dank brengen, degenen die God gediend hebben en niet onder de goddelozen die geoordeeld worden.
2. Want ook ik, in alles een zondaar en nog niet verlost van verleidingen, maar nog steeds mij bevindend tussen de

werktuigen van de duivel, doe mijn uiterste best om de rechtvaardigheid na te volgen. Dat ik tenminste zoveel zal overwinnen, dat ik vlakbij kom, omdat ik het komende oordeel vrees.

Hoofdstuk 19.

(G) Vind uw werk in de studie over de heiligheid en goedheid van God

1. Tenslotte, broers en zusters, nu u de Waarachtige God gehoord heeft, vermaan ik u zonder ophouden dat u acht slaat op de zaken die zijn opgeschreven. Dan zult u zowel uzelf als degene uit uw midden die voorleest redden. Als beloning vraag ik u dat u met heel uw hart berouw toont en uzelf hierdoor de redding en het leven kado doet. Door dit te doen maken wij ook een statement naar alle jonge mensen die ernaar verlangen om hun werk te vinden in de studie over de heiligheid en goedheid van God.
2. Laten wij niet chagrijnig en geërgerd zijn als wij, door onze dwaasheid, door iemand vermaand worden om ons van onrechtvaardigheid te keren tot rechtvaardigheid. Want soms als wij slechte dingen doen, zien wij dat door de twijfels en het ongeloof binnenin ons niet in. Dan zijn wij verduisterd in ons begrip⁴² door onze zinloze begeerten.
3. Laten wij daarom rechtvaardig handelen, dan zullen wij uiteindelijk gered worden. Gezegend zij die gehoorzaam zijn aan deze geboden, want als zij gedurende een korte tijd in de huidige wereld lijden, zullen zij hierna de onsterfelijke vrucht van de opstanding plukken.
4. Laat de godvruchtige dus geen verdriet hebben als hij het zwaar heeft in deze tijd, een gezegende tijd wacht hem. In de hemel zal hij opnieuw leven met onze voorvaders en hij zal zich verheugen tijdens een zorgeloze eeuwigheid.

Hoofdstuk 20.

(P) Weet dat u door het huidige leven getraind wordt

1. Maak u er geen zorgen over wanneer het de onrechtvaardigen goed gaat en de dienaren van God in het nauw gedreven worden.
2. Laten wij vertrouwen houden broers en zusters, dat we door het huidige leven getraind worden, teneinde in de toekomst gekroond te kunnen worden.
3. Geen rechtvaardige heeft zijn vruchten snel geoogst, maar er op gewacht.
4. Want als God de beloning van de rechtvaardigen snel had uitbetaald, dan zouden wij ons direct keren naar deze winst en niet naar de goddeloosheid. Dan zouden wij rechtvaardig lijken, niet omdat wij godvruchtig willen zijn, maar omwille van de winst die het ons geeft. Daarom zal het goddelijk oordeel de geest die onrechtvaardig is verbijsteren en als een loodzware last wegen.
5. Aan de enige onzichtbare God, de Waarachtige Vader, Die de Redder en Prins van onsterfelijkheid gezonden heeft, door Wie Hij ons ook de waarheid en het hemelse leven geopenbaard heeft, aan Hem zij de glorie, voor eeuwig en altijd. Amen.

1 Eerste en tweede brief van Clement uit Engels vertaald van teksten Ante Nicene Christian Library deel I, Roberts, Donaldson en
2 F Crombie Hamilton/Robertson, 1867; J.B. Lighthfoot, Athena data products 1990; Apostolic Fathers, Charles H.Hoole, 1885.
3 Markus 8:37
4 Zie ook hoofdstuk 1 van boek 2 (h)erkenningen van Clement
5 Jesaja 54:1
6 Mattheüs 9:13; Markus 2:17; Lukas 5:32
7 Mattheüs 10:32,33; Lukas 12:8; Johannes 5:23; I Johannes 2:23
8 Romeinen 10:9,10
9 Jesaja 29:13; Mattheüs 15:8; Markus 7:6
10 Mattheüs 7:21; 25:11,12; Lucas 6:46; 13:25
11 Lukas 12:4,5
12 Mattheüs 7:22,23; Lukas 13:25-27
13 Mattheüs 10:16; Lukas 10:3
14 Zie ook Henoch 89:19, 10; 14-26
15 Mattheüs 10:28; Mattheüs 12:5
16 Mattheüs 6:24; Lukas 16:13
17 Mattheüs 16:26; Markus 8:36; Lukas 9:25
18 II Ezra 2:39; 6:7-10; 7:113,119,120; 9:13; Hermas 24:2-5
19 Ezechiël 14:14,20
20 Markus 9:43-49
21 Jesaja 29:16; 45:9; Jeremia 18:2-10; Romeinen 9:21
22 Mattheüs 25:21-30; Lukas 16:10,11
23 Mattheüs 7:21; 12:50; Markus 3:35; Openbaringen 3:5
24 II Petrus 3:4
25 Naar Markus 4:28 en Johannes 15:1-8
26 Mattheüs 10:22; 24:13; Markus 13:13
27 Mattheüs 5:11,12; 10:41,42; 20:8-10; Markus 9:41; Lukas 6:22,23; 12:48; I Korintiërs 3:8,12-15; II Johannes 1:8; Openbaringen
11:18; 22:12
28 Jesaja 64:4; I Korintiërs 2:9
29 Jesaja 52:5,6; Romeinen 2:22-24
30 Lukas 6:44,45; II Petrus 2:1-3
31 Mattheüs 5:44; Lukas 6:27,28; Romeinen 12:14,20,21; I Petrus 3:9
32 Mattheüs 21:13; Markus 11:17; Lukas 19:46
33 Romeinen 12:5; I Korintiërs 11:27; 12:12,27; Efeziërs 4:12; 5:23; Kolossenzen 3:15
34 Genesis 1:27
35 Mattheüs 26:41; Markus 14:38; Romeinen 8:10-13,23; I Korintiërs 6:19, 7,34; I Tessalonicenzen 5:23
36 Jesaja 65:24; Daniël 9:21
37 Maleachi 4:1
38 Spreuken 10:12; 17:9; I Korintiërs 13:5; Jakobus 5:20; I Petrus 4:8
39 I Petrus 3:21
40 Openbaringen 5:9; 7:9; 14:6
41 Mattheüs 24:30; Markus 13:26; Lukas 21:27
42 Markus 9:43-49
Efeziërs 4:18